

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An vigore privilegii Bullæ Cruciatæ possit quis habere Oratorium
privatum in sua domo, & in illo Missam audire, vel celebrare extra tempus
interdicti? Ex p. 9. tr. 1. res. 23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Oratorio, tempore interdicti, celebraretur. Ergo supponitur concessum aliis temporibus, utpote quod minus est; ex reg. iur. in 6. *Cui conceditur quod est plus conceditur, quod est minus.* Tum ex illa dictione, etiam quam addit Bulla Latina, quæ casum difficiliorem, & magis dubitabilem exprimit; supponit tamen faciliorem, & minus dubitabilem, qualis erat extra tempus interdicti argum. leg. Conuenticula C. de Episc. & Cler. l. Etiam C. Si inuores, vel curatores & Clement. Religiosus de prescript. & Clem. unica, de supplenda negligentia Prælatorum, Clement. Nolentis de Her. & in eisdem Zabarella. Quod procedit etiam in materia stricta, & exorbitanti, ut tradit Menoc. de recup. possess. n. 56. Selua conf. 64. n. 10. Iure namque commun. celebrari non potest alibi quam in locis consecratis, seu ab Episcopo benedictis, nisi forte lumina exegerit necessitas ex text. in cap. Sicut non alij, de consecr. dist. 1. cap. Missarium cap. Hic ergo, & aliis eadem dist. & cap. Episcoporum de priuil. in 6. ubi suppositum facientes ab ingressu Ecclesie interdicuntur; & ex Conc. Trid. sess. 22. decreto de obseru. & vit. in celebr. Miss. ubi excipitur Episcopi dispensatio. Bulla ergo concedit sumentibus ipsam, ut possit habere priuatum Oratorium, & in eo Missas celebrare, vel celebrari facere, dummodo Oratorium sit diuino tantum cultui deputatum, & ab Ordinario designatum iuxta formam in Tridentino prescriptam, & dum eo quis utitur, fundat preces pro vnione Christianorum Principum, & eorumdem contra Infideles victoria. Quod si roges, quid operatur hoc Bullæ priuilegium, si expectanda est Episcopi approbatio, visitatio, & designatio: Respondeo, multum operari. Primò, non esse opus licentiam, & facultatem Ordinarij, sed solum illius designationem, seu approbationem, etiam absque necessitate urgente, ut dicitur cap. Sicut non alij, de consecr. dist. 21. Secundò, ut non requiratur approbatio Ordinarij illius loci, sed cuiuscumque Ordinarij approbatio sufficiat, sicut in confessore electo docent plures, approbationem cuiuscumque Ordinarij, siue loci, siue penitentis, siue Confessarij, sufficere. Tertio, & præcipue operatur, ut Episcopus sit obligatus, & cogi possit approbationem concedere, si locus decens est, & diuino cultui deputatus; indicant illa verba, ab Ordinario visitando, & designando. Neque oportet Oratorium antea esse diuino cultui deputatum: sat est, per illam approbationem, & Episcopi designationem deputari; profana enim facta fieri possunt. Quod si postmodum profanis vsibus deseruiat, noua deputatione Ordinarij indigebit.] Hucusque Palaus. Et hanc sententiam probabilem esse putat, & testatur docere plures Patres Societatis Iesu, Garcias in Theol. mor. tract. 3. diffie. 8. dub. 2. punct. 3. numero. 25. licet ipse negatiuæ sententiæ adhareat. Itaque affirmatiuam ego prorsus reiciendam esse puto cum Agidio Trulench in Bull. Cruc. lib. 1. §. 1. dub. 5. n. 7. Nam, etsi verissimum sit, ut sup. tetigimus licere per Bullam celebrare vel celebrari facere in Oratorio priuato ab Episcopo approbato; existimo tamen per illa verba Bullæ nullo modo concedi eam habenti, ut possit habere in domo sua Oratorium ad diuinum cultum, & ad Missam celebrandam. Ducor, quia Bulla indifferenter conceditur omnibus, cuiuscumque conditionis; & status fuerint: ergo omnes sine delectu, etiam mediocris facultatis, & possibilitatis, & infimæ fortis uellent, & possent habere Oratoria priuata; quod cederet in vilipendium tam tremendi Sacrificij, & in maximum Pa rochialium Ecclesiarum damnum: quod nullo modo est de Summo Pontifice præsumendum: imò potius contrarium, ut constat ex prædicta declaratione Cardinalium iussu Pauli V. edita, qui propter reuerentiam tam tremendi Sacrificij, & abusum fidelium, nullum ferè discrimen (ut ibi habetur) inter Ecclesiam Dei, & hominum habitationem ponentium, omnes licentias

ab Ordinariis in priuato Oratorio celebrandi concessas omnino abrogarunt. Igitur si dicta licentia soli Pontifici reseruatur, & quæ antea erant concessæ, propter abusum, & irreuerentiam sunt derogatæ, & quæ de nouo conceduntur, cum tanta difficultate, & tantis conditionibus, & limitationibus conceduntur, præsumendum non est intentionem Pontificis esse, eas tam facile, & sine delectu, & discretionem personarum concedere. Non ergo concedit Pontifex, ut habens Bullam possit habere Oratorium designatum, & uisitatam ab Ordinario.

3. Merito itaque dixit Garcias ubi sub num. 26. [Quæ por la Bulla no se dà tal poder, ni se concede tal priuilegio, y que no pueden en virtud della usar en orden à erigir el Oratorio, sino que la Bulla quando dize, que en el pue dan celebrar, y oyr Missa, suppone, que está erigido con deuida autoridad, y con licentia del que puede darlas, aora sea Papa, Nuncio, ò Obispo, quæen esse no se pone la Bulla. La razon potissima es, porque no es verisimil, que aprctando tanto esto los Summos Pontifices, y atando las manos à los Obispos, y Nuncio de España, quiera abrir las para qualquier secular, que se le antojare hazer Oratorio en su casa. Y pregũto, si dà facultad à los seculares para esto, para que la niega à los Obispos, y à su Nuncio de qua ha de seruir prohibibles, que den tales licencias, si los que las piden, pueden tomar se la iusticia por sus manos? si el abuso, ò por lo menos la latitud de dar estas licencias en los Obispos, y Nuncio, ha ocaionado al Pontifice para reprimir las, y aun quitar las, como se puede entender, que pretende dar en la Bulla este priuilegio à todos los, que la tomanen?] Ita illic. Nec talis opinio video, quod præcticeur in Hispania: nam omnes recurrunt ad Pontificem, vel ad Nuntium, & si per Bullam habetur priuilegium, quomodo dicitur hanc authoritatem concedendi Oratoria habere Commissarium Cruciatæ: Quod etiam non esse admittendum, in sequentibus Resolucionib. probabimus.

RESOL. XLIX.

An saltem Commissarius Cruciatæ possit dare licentiam audiendi Missam, vel celebrandi in Oratorio priuato? Ex p. 9. tr. 1. Ref. 24.

§. 1. Videtur prima facie affirmatiuè respondendum ex his, quæ obseruat Agidius Trulench in Bull. Cruc. lib. 2. §. 5. dub. 1. num. 7. ubi sic ait: [Obiter nota Alphonsum Perez in lib. vrimo gra. fol. 59. ubi agit de facultate Commissarij, ita habere: El commissario general tiene facultad de dar licencia para dezir Missa en Oratorio particular siendo primero visitado por el Ordinario, y en Altar portatil. Quæ quidem facultas non continetur saltem expresse in Bulla Latina. Attamen, si commissarius generalis uisitat hac facultate, credendum est, id posse: nam, ut refert idem Alphonsus Perez ubi sup. pag. 60. credendum est Commissarij simplici assertioni, absque eo quod fidem facit de litteris sue facultatis. Ita enim habet. Al commissario general se le ha de creer diziendo que tiene facultad para la concession que hiziere, sin enseren en ellas las letras de su comisiõ y facultad, y en todas las cosas, y casos de las dichas concessiones haze se su assercion, como si las letras de facultades fueran insertas de verbo ad verbum. Et ita hanc sententiam tenet Valerius in differentijs uirinisque fori, verb. Missa differ. 2. ubi ait: Præfæctas licentias celebrandi in priuatis Oratorijs concedi à Commissario Bullæ Cruciatæ ex speciali commissione Papæ.]

2. Sed ego puto, hanc facultatem nunquam extitisse, quia